

Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030

Document de resultats de la trobada “Emergència climàtica”

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre Emergència climàtica.

Data, horari i ubicació

2 de juny de 2022 de 17.00h a 19.00h al Casal de Barri Pou de la Figuera

Agenda de la sessió

17.00h a 17.10h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

17.10h a 17.20h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió

17.20h a 18.00h: Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

18.00h a 18.50h: Dinàmica 2: Dinàmica d'identificació i priorització d'idees estrella

18.50h a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Persones participants

Van assistir un total de 15 persones a la trobada, de les quals 5 eren dones (33%), i 10 eren homes (67%).

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica era, a través d'un conjunt de preguntes plantejades, obrir el debat entre les persones participants per tal de donar resposta no només a les preguntes que es presentaven, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha dividit en dues parts, 2-3 minuts de reflexió personal, i després el debat entorn a les preguntes per a la reflexió.

Preguntes plantejades:

- Com podem reduir l'impacte del model alimentari en l'emergència climàtica i la crisi de biodiversitat?
- Quins són els principals reptes per reduir el consum de carn de ramaderia intensiva industrial i alhora donar suport a sistemes de ramaderia extensiva - ecològica i com podem pensar estratègies conjuntes per abordar-los? Donat la sensibilitat que desperta aquest tema: quines alertes i elements cal tenir en compte?

Resultat del debat:

- S'opina que s'ha de canviar el nostre consum i els nostres hàbits alimentaris, sobretot aquells que estan relacionats amb el consum de peix i de carn a través de la indústria i els grans productors. Hem de ser responsables i conscients de l'impacte del nostre consum.
- Tot i això, una participant remarca que ell té la voluntat de contribuir aquest canvi i modificar els seus hàbits alimentaris, però un problema i repte alhora que planteja són les barreres econòmiques.
- També es creu que l'estratègia ha reivindicar no només el canvi en el ciutadà, sinó també una transformació de tant el sistema econòmic com alhora el funcionament actual de la societat, que són clarament no sostenibles.
- La pesca és un element fonamental i ha de ser tractada en aquesta estratègia. Un problema relacionat és la crisi de biodiversitat animal que estem patint avui en dia, aquest és un problema clau, i que alhora afecta a la salut planetària.
- És rellevant definir l'impacte actual del sistema alimentari al país, i per tant, quina és la situació actual que ens trobem ara mateix i el seu impacte a la nostra societat. Tenint aquestes dades, el nostre discurs i el potencial de sensibilització serà més gran i més capaç de convèncer de la rellevància d'actuar.
- Actualment, les dades que tenim són mundials, tot i això, sabem que l'actual sistema alimentari representa el 23% de les emissions totals de gasos de carboni. D'aquest total, un 18%, d'aquest 23% és generat per la indústria de ramaderia intensiva.
- Una millor definició de la situació actual, també permetria tenir més eina per demanar actuacions a les grans empreses contaminadores. La petjada de carboni a Barcelona de les diferents baules del sistema alimentari pot ser molt interessant per interpretar en quina part de la cadena hem d'actuar més urgentment.

- A nivell individual, les persones que som aquí, ja estem convençudes, però el paper important és la capacitat d'incidir des de les administracions públiques i d'aquelles entitats que tenen força per fer actuar a les grans empreses i prendre mesures. És en aquest punt o la comunicació i la manera de fer-ho és molt important.
- També s'ha d'intentar reduir la incidència que tenen les grans empreses en la comunicació de realment la urgència climàtica, que pot tendir a reduir o infravalorar la rellevància dels fets..
- Considerem que és important que les administracions es posin d'acord en un pla real i implementables d'actuació, per tal de generar un resultat visible, i que no es quedi en l'estudi i la definició d'estratègies d'actuacions, aquests només han de ser primers passos.
- Es requereix també una política agrícola més potent a la zona de l'AMB i de Barcelona, el subministrament de productes de proximitat, sostenibles i ecològics ha de ser més fàcil, i si hi ha demanda, també ha de ser superior en quantitat.
- Un altre tema rellevant és el consum d'aigua que es fa a la ciutat, i sobretot, també saber quines activitats econòmiques fan aquest ús principal. De vegades manca informació o dades, l'Ajuntament ha de canalitzar millor la informació. És important la informació, però també la formació
- També hem de tenir en compte, que el propi canvi climàtic també força a la cadena alimentària a adaptar-se. Potser, el discurs ha d'encarar-se cap a quin és l'impacte a les pròpies persones individuals.
- La possibilitat de crear un espai de governança que sigui la "taula d'alimentació sostenible" on s'aconsegueixi posar tots els agents rellevants en un mateix espai i que d'aquesta manera, es pugui definir una línia d'actuació clara i es faci un seguiment de la situació.
- Remarcar el rol que té l'alimentació en l'impacte ambiental, per posar en valor, que el seu impacte és fins i tot superior al sector de transport a la ciutat o altres activitats econòmiques.
- Possibilitat de pedagogia del decreixement, entendre aquests conceptes, i alhora intentar-la connectar amb la realitat del dia a dia.

Dinàmica 2: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes estrella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Campanyes de sensibilització de la ciutadania i promoció de l'alimentació saludable

Títol de la idea: Vacances molt lluny? Inverteix en menjar sostenible i saludable

- Descripció: Campanya de sensibilització cap a la reorientació de recursos
- Agents clau:
  - Ajuntament de Barcelona

Títol de la idea: Concursos mediambientals

- Descripció: Generar promoció i concursos a aplicar a Barcelona. Dos possibilitats: tecnologia i coneixement
- Agents clau:
  - Escoles
  - Universitats

Títol de la idea: Fer un concurs de menú zero emissions en restaurants i escoles

- Descripció: Organitzar una vegada a l'any un esdeveniment on molts restaurants participants vagin proposant els seus menú zero emissions, amb l'objectiu indirecte de sensibilitzar els restaurants i els consumidors.
- Agents clau:
  - Restaurants
  - Escoles de cuina
- Projectes vius:
  - Es va iniciar un projecte similar a França fa uns anys

Títol de la idea: Fer campanyes publicitàries sobre l'alimentació saludable i sostenible

- Descripció: Organitzar campanyes publicitàries a través de diversos mitjans: TV, radio, xarxes, youtubers, influencers, etc.
- Agents clau:
  - Ajuntament de Barcelona
  - Mitjans de comunicació
- Projectes vius:
  - Estratègia d'alimentació sostenible

Títol de la idea: Apropiar l'alimentació saludable i sostenible a tots els barris

- Descripció: Fomentar que a tots els barris hi hagin mercats, comerços amb alimentació saludable i sostenible i de proximitat
- Agents clau:
  - Ajuntament de Barcelona
  - Comerç
- Projectes vius:
  - Mercats municipals

Títol de la idea: Comunicar el decreixement inevitable, desitjable i cooperatiu, i fer-ho en l'àmbit d'alimentació sostenible i vinculat a lluites concretes. Dada bàsica: l'aliment a Barcelona té més petjada ecològica que el transport

- Descripció: És el moment de fer del defecte virtut, ja que el declivi de recursos és inevitable, però al mateix temps és desitjable. L'experiència ens diu que només quan es contrau el metabolisme econòmic, hi ha reducció.
- Agents clau:
  - Alcaldessa
  - Actors mediàtics
- Projectes vius:
  - Divulgadors/divulgadores

Títol de la idea: Promoure entorns alimentaris sostenibles i saludables

- Descripció: Basats en producte de temporada, de proximitat, cadena curta, i tenint en compte els factors que condicionen les dietes (accessibilitat)
- Agents clau:
  - Diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona
  - ASPB
  - Urbanisme i serveis socials
  - Comerciants de botigues de barri
  - Cooperatives de Consum

Títol de la idea: Escoles i centre que depenen de l'Ajuntament: exemples de sostenibilitat

- Descripció: Millora d'eficiència energètica i un menjador amb menys proteïna animal i productes de temporada i proximitat
- Agents clau:
  - Direccions (equips directius) de les escoles
  - Ajuntaments – inversions + manteniment + decisió de les empreses de subministrament

Producció de proximitat i baixa en emissions

Títol de la idea: Promoure cadenes curtes de comercialització

- Agents clau:
  - Mercabarna
  - Mercats
  - Botiguers
  - Consumidors

Títol de la idea: Arribar a públics menys conscienciats

- Descripció: Treballar conjuntament amb grans espais (centres comercials, eixos comercials, supermercats) per tal de crear consciència i treballar per a un canvi d'hàbits.
- Agents clau:
  - Centres comercials, eixos comercials, supermercats

Títol de la idea: L'alcaldeessa promou el decreixement

- Descripció: L'evidència científica en relació amb d'emergència climàtica demostra que el creixement és incompatible amb la transformació econòmica requerida per donar resposta a la situació urgent.
- Agents clau:
  - Alcaldessa
- Projectes vius:
  - Incidència política

Títol de la idea: Distribució d'aliments a través de TMB

- Descripció: Utilitzar vies de Renfe, Metro, i autobusos per distribuir les compres de mercabarna. Fer arribar vies del eix mediterrani a Mercabarna.

Títol de la idea: Pla emissions zero a empreses alimentàries

- Descripció: Obligar a les empreses a què tinguin plans per aconseguir emissions 0 l'any 2030
- Projectes vius:
  - Pla d'Oxfam Intermon: lluitat contra el canvi climàtic de manera local i global

Títol de la idea: Promoure un cinturó agropolità per ampliar la seguretat alimentària

- Descripció: Generar un cinturó per mitigar i al mateix per adaptar-se, cinturó regeneratiu. Cal coordinar diferents administracions i convertir-ho en reivindicació mediàtica.

- Agents clau:
  - AMB
  - PEMB
  - Diputació
  - Generalitat
  - XMSS
  - Estat Espanyol
- Projectes vius:
  - Totes les experiències locals metropolitanes de co-producció agrícola i ramadera com espais test St. Vicenç, Contracte Agrari Collserola, etc.

Títol de la idea: Donar a conèixer projectes de ramaderia extensiva que capta CO2

- Descripció: Existeixen projectes i estudis que ho avalen, de ramaderia extensiva que han calculat el terreny que es necessita perquè un número X de vaques pasturin per l'herba durant un any. És en aquest punt que s'aconsegueix que l'herba i les seves arrels captin un percentatge similar al CO2 que produeixen les pròpies vaques.
- Agents clau:
  - Ramaders extensius
  - Estudis científics

Títol de la idea: Augmentar la diversitat dels cultius, reduint el monocultiu

- Descripció: Disminució de les zones de monocultiu afavorint l'existència de diferents cultius i recuperació de les espècies autòctones que estan en perill d'extinció
- Agents clau:
  - Institucions
  - Pagesos
  - Empreses del camp
- Projectes vius:
  - Associacions i grups que recuperen llavors

Títol de la idea: Taula d'alimentació sostenible

- Descripció: Grup de treball amb agents claus del sector alimentari per compartir bones pràctiques que ja s'estan desenvolupant i que es comprometen a treballar per una alimentació més sostenible, reduir la petjada ecològica
- Agents clau:
  - Agròpolis
  - Ajuntament de Barcelona
- Projectes vius:
  - Ja hi ha experiència de la Taula plàstic zero que es coordina des de l'Oficina del Canvi Climàtic i Sostenibilitat (Barcelona + Sostenible)

Estudi, mapeig i difusió de les emissions en el sistema alimentari

Títol de la idea: Informació petjada ecològica dels productes alimentaris

- Descripció: Exigir especialment a les grans empreses quina petjada ecològica estan generant els seus productes. Promocionar aquells productes amb un impacte ecològic menor en tota la cadena de producció.
- Agents clau:
  - Administracions públiques
  - Grans empreses agroalimentàries
  - Supermercats
- Projectes vius:
  - Moviment de comerç just

Títol de la idea: Estudi per quantificar la petjada de carboni del peix que es consumeix a Barcelona

- Agents clau:
  - Centres de Recerca
  - Universitats
  - Ajuntament

Declaració d'emergències

Títol de la idea: Declaració de l'emergència climàtica

- Descripció: La situació econòmica i política actual és una crisi alimentària imminent, cosa per la qual s'ha d'impulsar la sobirania alimentària i la transformació econòmica corresponent
- Agents clau:
  - Ajuntament de Barcelona
  - Entitats compromeses
- Projectes vius:
  - Crisi econòmica que empitjora contínuament

Títol de la idea: Declaració de l'emergència alimentària

- Descripció: La situació econòmica i política actual és una crisi alimentària imminent, cosa, per la qual s'ha d'impulsar la sobirania alimentària, i la transformació econòmica corresponent
- Agents clau:
  - Ajuntament
  - Entitats
- Projectes vius:
  - Crisi econòmica que empitjora contínuament

Foment del reaprofitament i reducció del consum

Títol de la idea: Circular gos

- Descripció: Snack per a gossos i gats fets amb aliments reaprofitables i residus del consum humà
- Projectes vius:
  - Circulagos Leka

Títol de la idea: Reduir envasos en la indústria alimentària

- Descripció: Fer de lobby per treballar en la responsabilitat ampliada dels productes amb les grans cadenes de supermercat i les grans agroindústries. També a nivell polític nacional i europeu.
- Agents clau:
  - Cadenes de supermercats
  - Agroindústries
  - Agències de residus

Títol de la idea: Reduir la producció amb propostes clares de les institucions

- Descripció: Reduir la producció de les grans empreses, tant de vegetals com animals, i productes facturats a on les institucions amb les empreses establint les lleis i controls necessaris. Fent això, es reduirien part de les emissions.
- Agents clau:
  - Institucions municipals, estatals,
  - Empreses productives
- Projectes vius:
  - Municipis de muntanya

Altres propostes

Títol de la idea: Restriccions

- Descripció: Restriccions en el sector d'hosteleria, begudes individuals en ofertes de menú, peix en ofertes de menú i més dies de menú sense peix.
- Agents clau:
  - Gremis

Títol de la idea: Dotar de recursos i espais a projectes ja existents

- Descripció: Des de l'Ajuntament dotar de recursos econòmics i materials per impulsar projectes relacions amb l'alimentació sostenible ja existents o que estiguin en fase incipient. Que a totes les subvencions es creí un espai per a pujar per a projectes relacionats amb l'alimentació.
- Agents clau:
  - Ajuntament de Barcelona
- Projectes vius:

- Impulsem el què fas
- Agròpolis

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva